

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
та міжнародної діяльності

Наталія ВІННІКОВА

Вісесня 2025 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

НАУКОВО-ВИКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

для аспірантів

спеціальності	231 Соціальна робота
освітнього рівня	третього (освітньо-наукового)
освітньої програми	Соціальна робота

Київ – 2025

Розробники:

Жанна ПЕТРОЧКО, доктор пед. наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Олена КАРПЕНКО, доктор пед. наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

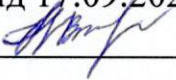
Тетяна ЛЯХ, кандидат пед. наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Тетяна СПІРИНА, кандидат пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Вадим ЛЮТИЙ, кандидат пед. наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Протокол від 17.09.2025 р. № 9

Секретар (Тетяна ХОМИК)

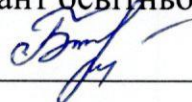
Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від 26.08.2025 р. № 16

Завідувач кафедри (Тетяна СПІРИНА)

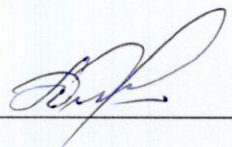
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми 26.08.2025 р.

Гарант освітньо-наукової програми 231 Соціальна робота

 (Жанна ПЕТРОЧКО)

Робочу програму перевірено

« 14 ». 09 .2025 р.

Завідувач аспірантури, докторантури (Ілона ТРИГУБ)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	Науково-викладацька	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістовних компонентів з розподілом:		
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин	120	120
Тривалість (у тижнях)	3	3
Форма семестрового контролю	залік	

2. База практики

Базою для проходження практики, як правило, є кафедра, на якій працює керівник слухача освітньої програми (аспіранта), або випускова кафедра.

3. Мета та завдання науково-викладацької практики

Мета: Поглиблення і розширення комплексу професійних компетентностей та якостей аспірантів, необхідних для майбутньої самостійної науково-педагогічної діяльності.

Завдання:

- 1) розвинути здатності до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;
- 2) сприяти удосконаленню здатності до ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих проблем;
- 3) сформувати здатність до використання загальнонаукових та спеціальних методів досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних явищ та соціальних процесів;
- 4) поглибити здатність дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів соціальної роботи;
- 5) удосконалити здатності до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику соціальної роботи, до використання методів наукового дослідження для оцінювання практики соціальної роботи, до впровадження інновацій у професійну діяльність;
- 6) сприяти формуванню психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи, професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- 7) сприяти набуттю досвіду викладацької роботи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності.

Відповідно до освітньо-наукової програми 231.00.01 Соціальна робота за третім (освітньо-наукового) рівнем вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота, науково-викладацька практика забезпечує *формування таких*

загальних та фахових компетентностей

СК 1. Здатність до розуміння основних концепцій, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері соціальної роботи.

СК 2. Здатність застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері соціальної роботи.

СК 5. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК 6. Здатність дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів соціальної роботи.

СК 7. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику соціальної роботи.

СК 8. Здатність до оволодіння системою знань про технології навчання практиків – надавачів соціальних послуг з метою підвищення їх професійної компетентності; розробки науково-методичного забезпечення соціальної роботи.

СК 9. Здатність до обґрунтованого вибору і використання соціальних інновацій у професійній діяльності.

4. Результати проходження науково-викладацької практики

Відповідно до освітньо-наукової програми 231.00.01 Соціальна робота за третім (освітньо-наукового) рівнем вищої освіти за спеціальності 231 Соціальна робота, науково-викладацька практика забезпечує *оволодіння такими програмовими результатами навчання:*

РН 1. Розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального кругозору; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики.

РН 4. Застосовувати концепції, історичні надбання та сучасні теоретичні і методологічні досягнення у сфері соціальної роботи.

РН 5. Застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері соціальної роботи.

РН 8. Здатність здійснювати педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та/або вищої освіти.

РНУ 9. Обґрунтовувати доцільність й використовувати соціальні інновації для розв'язання суспільно значущих проблем та актуальних завдань професійної діяльності.

РНУ 12. Апробувати результати наукового дослідження, поширювати та впроваджувати їх у практику соціальної роботи.

РНУ 13. Володіти сучасними методами і технологіями навчання практиків – надавачів соціальних послуг, зокрема за допомогою інтерактивних методів, з актуальних питань соціальної роботи з метою підвищення їх професійної компетентності.

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Установча конференція у форматі засідання кафедри-базис з науково-викладацької практики (отримання завдань, рекомендацій та форми звітності).	6
Спостереження за професійною діяльністю викладачів кафедри	12
Підготовка наукової публікації (науковий компонент):	
1) Опрацювання джерелознавчої бази для наукової статті	12
2) Підготовка матеріалів для статті	18
3) Подання статті до друку	6
Планування, викладання та аналіз результатів власної професійної діяльності (викладацький компонент):	
1) Відвідування лекцій та семінарських/практичних занять викладачів	12
2) Підготовка та проведення лекційного та семінарського/практичного заняття	24
3) Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/інші завдання	18
Підготовка та подання звіту про проходження практики.	6
Обговорення проведення навчальних занять з викладачами випускової кафедри.	4
Презентація результатів практики на кафедрі-базі.	2
Усього	120

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

Науково-викладацька практика у системі підготовки докторів філософії є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності у закладі вищої освіти. Цей вид практики спрямований на систематизацію та закріплення знань, умінь і навичок провадження науково-методичної та навчально-методичної роботи, зокрема удосконалення навичок структурування і психологічно грамотного перетворення наукового знання в навчальний матеріал; використання методів і прийомів складання навчальних завдань, технологій підбору релевантного навчального матеріалу; реалізації умінь об'єктивного оцінювання результатів навчання, а також набуття досвіду організаційної роботи, зокрема через підготовку та проведення наукових заходів різного рівня тощо.

Організатором практики аспіранта є випускова кафедра аспіранта. Базою для проходження практики є кафедра, на якій працює керівник або випускова кафедра.

Науково-викладацька практика має дві частини: наукову та викладацьку, кожна з яких містить певний розподіл годин та завдань.

6.2. Завдання аспірантів під час проведення практики:

1. Вивчення досвіду наукової роботи і викладання провідних викладачів Університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.
2. Підготовка наукової публікації (статті).
3. Розробка плану та змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.
4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (семінарів, практичних занять, лекцій).
5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів.
6. Індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.
7. Розробка дидактичних матеріалів до занять, участь у позааудиторних заходах, надання індивідуальної допомоги студентам.

6.3. Обов'язки аспірантів під час проходження практики.

Під час проходження аспірант зобов'язаний:

- під час установчих зборів (до початку практики) ознайомитись із наказом про проведення практики;
- своєчасно прибути на установчі та звітні збори;
- одержати від керівника Програму практики консультацію щодо форм звітності та оформлення необхідних документів;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені Програмою практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію;
- захистити звіт про проходження практики.

6.4. Обов'язки керівника практики.

Керівник практики зобов'язаний:

- ознайомити аспірантів з Програмою практики, її метою, завданнями, критеріями оцінювання результатів, вимогами до звіту про практику;
- здійснювати контроль за своєчасним прибуттям аспірантів для проходження практики, за виконанням ними програм практик;
- надавати методичну допомогу під час виконання завдань практики;
- брати участь в установчих та звітних зборах;
- оцінити результати проходження практики.

7. Контроль навчальних досягнень аспіранта

5.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Денна форма

Вид діяльності аспіранта	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Опрацювання джерелознавчої бази для наукової статті	Стаття	20	1	20
Підготовка матеріалів для статті	Стаття	60	1	60
Подання статті до друку	Стаття	20	1	20
Відвідування лекцій викладачів	Аналіз	1	5	5
Відвідування семінарських/практичних занять	Аналіз	1	5	5
Проведення лекційного заняття	Методрозробка	10	4	40
Проведення семінарського/практичного заняття	Методрозробка	10	3	30
Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	Методрозробка	5	4	20
Разом:			-	200
Максимальна кількість балів: 100				
Розрахунок коефіцієнта: $200:100=2$. Аспірант набрав X балів; Розрахунок: $X:2 =$ загальна кількість балів				

Заочна форма (частина практики «викладацька»)

Вид діяльності аспіранта	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Опрацювання джерелознавчої бази для наукової статті	Стаття	20	1	20
Підготовка матеріалів для статті	Стаття	60	1	60
Подання статті до друку	Стаття	20	1	20
Відвідування лекцій викладачів	Аналіз	5	2	10
Відвідування семінарських/практичних занять	Аналіз	5	2	10
Проведення лекційного заняття	Методрозробка	10	2	20
Проведення семінарського/практичного заняття	Методрозробка	10	2	20
Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	Методрозробка	8	5	40
Разом:			-	200
Максимальна кількість балів: 100				
Розрахунок коефіцієнта: $200:100=2$. Аспірант набрав X балів; Розрахунок: $X:2 =$ загальна кількість балів				

7.2. Перелік звітної документації

1. Звіт про проходження практики (додаток А)

7.3. Вимоги до звіту про практику

Звіт про практику повинен включати перелік основних видів діяльності, що були виконані аспірантом під час практики із зазначенням форм, в яких були втілені їхні результати та кількості балів, наданих аспіранту за виконання кожного із видів діяльності керівником практики. До звіту мають бути додані копії матеріалів наукової роботи аспіранта, виконаної під час практики (статей, доповідей, презентацій, тощо)

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником) та подається у термін, встановлений кафедрою.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання.

Контроль за виконанням аспірантом завдань практики здійснюється керівником у формі безпосереднього спостереження за його діяльністю, аналізу результатів проведеної аспірантом під час практики наукової діяльності (статей, доповідей, презентацій, тощо), співбесід з аспірантом, обговорення виконання завдань наукової практики з викладачами випускової кафедри

Підсумки практики підбиваються на останньому засіданні кафедри, яке передуює даті закінчення науково-викладацькій практиці.

Критеріями оцінки є:

- Успішність виконання аспірантом індивідуальних завдань практики.
- Дотримання аспірантами етичних правил, правил внутрішнього розпорядку закладів вищої освіти.
- Власна активність, ініціативність аспіранта у процесі виконання завдань практики.
- Повнота, логічність і досконалість звіту про проходження практики.
- Якість, коректність, теоретична грамотність і практична цінність наданих методичних матеріалів.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку надає кафедра на основі виступу аспіранта та представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником практики.

7.5. Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

1. Закон України "Про вищу освіту" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page?text=%F4%B3%EB%EE%F1%EE%F4%B3%BF+%E4%EE%EA%F2%EE%F01>
2. Методичні рекомендації з розроблення робочих програм навчальних дисциплін. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_359_25.05.2018.pdf
3. Положення про ЕНК: порядок створення, сертифікації та використання у системі е-навчання Київського університету імені Бориса Грінченка (зі змінами). URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_7/nakaz_318_08.05.2019.pdf
4. Положення про організацію освітнього процесу (редакція 2019 року) URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty_grinchenko_univ_ersity/rozdil_10/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osv_protseesu.pdf
5. Положення про організацію та проведення практики аспірантів Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/apirantam/polozh_prakt_2019.pdf
6. Правила внутрішнього розпорядку URL: http://kubg.edu.ua/images/stories/regulations/reg_docs/pravyly_vn_rozporiadku.pdf

9. Додаткові ресурси

1. Нормативна база [Електронний ресурс]. Електрон. дан. Київ : Вища атестаційна комісія України. URL : <http://vak.org.ua/nb/>
2. Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс]. Електрон. дан. Київ : Верховна Рада України. URL: [http:// zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12](http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12)

про проходження практики _____
(назва практики)

(ППП керівника, науковий ступінь, вчене звання)

№	Зміст тем/видів діяльності за етапами практики	Звітність (стаття, участь у конференції тощо)	Кількість балів за виконання
	Загальна кількість балів:		

Підсумкова оцінка: _____
 “ ” 20 р.

Аспірант _____
(підпис)

Керівник _____
(підпис)

Звіт затверджено на засіданні кафедри _____
 Протокол № _____ від _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)